

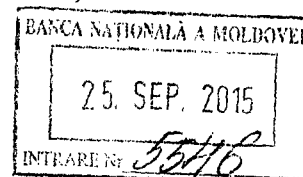

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06 / 3406 din 23.09. 2015

La nr.08-02303/10/3125 din 19 august 2015

Banca Națională a Moldovei

Prin prezenta, Vă remitem atașat rapoartele de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege cu privire la caracterul definitiv al decontărilor în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare, proiectului de lege cu privire la contractele de garanție financiară și proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: potrivit textului – 16 (șaisprezece) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

**de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea nr.550/95, 149/2012, 171/2012, 62/2008, 449/2001, Codul
civil)**

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Banca Națională, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege face parte dintr-un set de proiecte elaborate de BNM (lege cu privire la caracterul definitiv al decontărilor în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare și legea cu privire la contractele de garanție financiară) care au drept scop ajustarea legislației naționale la angajamentele Republicii Moldova asumate în cadrul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, la capitolul „Servicii financiare”.

Scopul proiectului constă în reducerea riscului sistemic asociat participării la sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare, în special a riscului ce ține de declanșarea procedurii de faliment a participantului la sistemul respectiv, prin asigurarea finalității decontărilor.

d. Suficiența argumentării. Cu referire la proiectul prenotat menționăm că inițierea acestuia contravine atât normelor tehnicii legislative, cât și dispozițiilor finale a proiectului legii cu privire la caracterul definitiv al decontărilor în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare și a proiectului legii cu privire la contractele de garanție financiară care stipulează că ajustarea legislației în vigoare urmează a fi efectuată de la data publicării legii. Prin urmare, autorul va iniția elaborarea proiectului după adoptarea pachetului de legi. Deși proiectul urmează a fi înaintat în condițiile procedurii stabilite de legislația în vigoare, totuși, în raport vom expune la compartimentul „Evaluarea în fond a proiectului” riscurile identificate.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Cu referire la compartimentul fundamentarea economico-financiară a proiectului menționăm că deși autorul în nota informativă invocă că proiectul ar putea implica anumite costuri cu privire la comunicarea și informarea participanților implicați în acest proces, acesta nu a prevăzut mijloacele financiare necesare pentru implementarea prevederilor.

Dat fiind faptul că proiectul necesită cheltuieli financiare, propunem autorului completarea notei informative cu informații referitoare la fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Proiectul de lege promovează interesele participanților (agent de decontare, casă de compensare etc.) la sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare. Însă, reieșind din faptul că în proiect au fost identificate careva deficiențe în procesul de decontare a instrumentelor financiare acesta ar putea prejudicia interesul subiecților sistemului dat.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul efectuării expertizei anticorupție, proiectul a fost regăsit pe pagina web a autorului conform prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

La Art.I, pct.3 art.38/5 alin.(1) lit.h) din proiect „cu excepția cazului în care încasarea plăților a avut loc într-un sistem de plăți ce cade sub incidența Legii cu privire la caracterul...”.

În cazul excepției date atragem atenția că făcând trimitere la o normă în alb (lege care urmează a fi aprobată) există pericolul ca aceasta să nu fie aprobată sau să fie modificată în procesul de definitivare în comisile de profil ale Parlamentului la compartimentul dat, ceea ce va duce la contradicții în cadrul proiectului.

Recomandarea: Pentru a nu admite astfel de pericole, propunem de analizat excepția dată după adoptarea legii cu privire la caracterul definitiv al decontărilor în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare și legii cu privire la contractele de garanție financiară.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La Ar.I, pct.3 art.38/5 alin.(3) din proiect „Retragerea licenței băncii nu afectează executarea ordinelor de plăți/transfer al valorilor mobiliare...”.

Deși vis-a-vis de norma dată ne-am expus în cadrul avizării proiectului prenotat, autorul nu a adus careva argumente justificative în tabelul de divergență (face trimitere eronată la articol) privind necesitatea modificării prevederii date. Reiterăm obiecția, potrivit căreia, noua redacție a normei alineatului dat nu acoperă toate aspectele privind efectele retragerii licenței, în special efectele retroactive asupra creanțelor și obligațiilor băncii. Astfel, nici o prevedere a legii, a altui act normativ sau uzanță cu privire la nulitatea, rezilierea contractelor și a altor acte juridice, amânarea sau întârzierea obligațiilor, încheiate/efectuate până la data retragerii licenței băncii, nu poate avea ca efect „anularea rezultatelor” operațiunii de decontare/clearing realizate în sistemul de plăți/sistemul de decontare a valorilor mobiliare.

Recomandarea: Pentru a exclude careva interpretări preferențiale, după interes sau scop, propunem de a menține norma în varianta actuală.

La Art.IV pct.2, art.80 alin.(1) se abrogă „Ordinele de transfer introduse în sistemul de clearing și decontare sunt irevocabile și produc efecte juridice între participanți...”.

Nu este clară intenția autorului referitoare la excluderea normei date și nici nota informativă nu face careva referințe în acest sens. Considerăm că pe lângă faptul că norma este ajustată la prevederile Directivei 98/26/CE, aceasta se prezintă drept o condiție esențială în procesul de finalizare a decontărilor în sistemul de decontare a instrumentelor financiare.

Recomandarea: Pentru a nu lăsa la discreția responsabililor interpretarea situației privind efectele juridice a ordinelor de transfer care sunt introduse în sistemul de clearing de decontare, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.

La Art.IV pct.2, art.80 alin.(4) din proiect „ordinul de transfer, a clearingului, a plăților și transferurilor ulterioare” se substituie cu cuvântul „nettingului”.

Considerăm că nejustificat și în mod discreționar se exclude ordinul de transfer, a clearingului, a plăților și transferurilor ulterioare din norma dată, deoarece anularea acestora nu poate fi influențată de nici un act legislativ, nici o uzanță privind anularea unor contracte și tranzacții încheiate înaintea momentului intentării procesului de insolvență. Prin urmare, atât nettingului (calcularea pozițiilor nete), cât și ordinul de transfer și a clearingului etc. trebuie să fie incluse în categoria documentelor care nu pot fi anulate.

Recomandarea: Pentru a respecta procedura de finalitate a decontărilor în sistemul de decontare a instrumentelor financiare, propunem de a menține norma în varianta în

vigoare cu completarea sintagmei „nettingului”.

La Art.IV pct.2, art.80 alin.(5) din proiect, se exclude sintagma „stabilite de regulile organizației care administrează sistemul de clearing și decontare”.

Excluderea normei date nu este justificată atât în nota informativă, cât și din punct de vedere procedural. Considerăm că în lipsa normei date, există riscul ca momentul introducerii ordinului de transfer în sistemul de clearing și de decontare să fie determinat la propria discreție de către organizația care administrează sistemul dat. În opinia noastră, momentul introducerii ordinului de transfer în sistemul de clearing și decontare trebuie să fie stabilit de regulile și procedura organizației care administrează sistemul în cauză.

Recomandarea: În vederea respectării procedurii de finalitate a decontărilor în sistemul de decontare a instrumentelor financiare, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal al Direcției legislație și expertiză anticorupție
18 Septembrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

**de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.550/95, 149/2012, nr.171/2012,
nr.62/2008, 449/2001, Codul civil)**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La Art.I, pct.3 art.38/5 alin.(1) lit.h) din proiect „cu excepția cazului în care încasarea plăților a avut loc într-un sistem de plăți ce cade sub incidența Legii cu privire la caracterul...”.	Norme în alb	În cazul excepției date atragem atenția că făcând trimitere la o normă în alb (lege care urmează a fi aprobată) există pericolul ca aceasta să nu fie aprobată sau să fie modificată în procesul de definitivare în comisiile de profil ale Parlamentului la compartimentul dat, ceea ce va duce la contradicții în cadrul proiectului.	Pentru a nu admite astfel de pericole, propunem de analizat excepția dată după adoptarea legii cu privire la caracterul definitiv al decontărilor în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare și legii cu privire la contractele de garanție financiară.
2	La Ar.I, pct.3 art.38/5 alin.(3) din proiect „Retragerea licenței băncii nu afectează executarea ordinelor de plăți/transfer al valorilor mobiliare...”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Deși vis-a-vis de norma dată ne-am expus în cadrul avizării proiectului prenotat, autorul nu a adus careva argumente justificative în tabelul de divergență (face trimitere eronată la articol) privind necesitatea modificării prevederii date. Reiterăm obiecția, potrivit căreia, noua redacție a normei alineatului dat nu acoperă toate aspectele privind efectele retragerii licenței, în special efectele	Pentru a exclude careva interpretări preferențiale, după interes sau scop, propunem de a menține norma în varianta actuală.

			retroactive asupra creanțelor și obligațiilor băncii. Astfel, nici o prevedere a legii, a altui act normativ sau uzanță cu privire la nulitatea, rezilierea contractelor și a altor acte juridice, amânarea sau întârzierea obligațiilor, încheiate/efectuate până la data retragerii licenței băncii, nu poate avea ca efect „anularea rezultatelor” operațiunii de decontare/clearing realizate în sistemul de plăți/sistemul de decontare a valorilor mobiliare.	
3	La Art.IV pct.2, art.80 alin.(1) se abrogă „Ordinele de transfer introduse în sistemul de clearing și decontare sunt irevocabile și produc efecte juridice între participanți...”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Nu este clară intenția autorului referitoare la excluderea normei date și nici nota informativă nu face careva referințe în acest sens. Considerăm că pe lângă faptul că norma este ajustată la prevederile Directivei 98/26/CE, aceasta se prezintă drept o condiție esențială în procesul de finalizare a decontărilor în sistemul de decontare a instrumentelor financiare.	Pentru a nu lăsa la discreția responsabililor interpretarea situației privind efectele juridice a ordinelor de transfer care sunt introduse în sistemul de clearing de decontare, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.
4	La Art.IV pct.2, art.80 alin.(4) din proiect „ordinul de transfer, a clearignului, a plăților și transferurilor ulterioare” se substituie cu cuvântul „nettingului”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Considerăm că nejustificat și în mod discreționar se exclude ordinul de transfer, a clearingului, a plăților și transferurilor ulterioare din norma dată, deoarece anularea acestora nu poate fi influențată de nici un act legislativ, nici o uzanță privind anularea unor contracte și tranzacții încheiate înaintea momentului intentării procesului de insolabilitate. Prin urmare, atât nettingului (calcularea pozițiilor nete), cât și ordinul de transfer și a clearingului etc. trebuie să fie incluse în categoria documentelor care nu pot fi anulate.	Pentru a respecta procedura de finalitate a decontărilor în sistemul de decontare a instrumentelor financiare, propunem de a menține norma în varianta în vigoare cu completarea sintagmei „nettingului”.
5	La Art.IV pct.2, art.80 alin.(5)	Competența de a aplica	Excluderea normei date nu este justificată atât în	În vederea respectării

	<p>din proiect, se exclude sintagma „stabilite de regulile organizației care administrează sistemul de clearing și decontare”.</p>	<p>prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>nota informativă, cât și din punct de vedere procedural. Considerăm că în lipsa normei date, există riscul ca momentul introducerii ordinului de transfer în sistemul de clearing și de decontare să fie determinat la propria discreție de către organizația care administrează sistemul dat. În opinia noastră, momentul introducerii ordinului de transfer în sistemul de clearing și decontare trebuie să fie stabilit de regulile și procedura organizației care administrează sistemul în cauză.</p>	<p>procedurii de finalitate a decontărilor în sistemul de decontare a instrumentelor financiare, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.</p>
--	--	---	---	--